

Súd: Okresný súd Humenné  
Spisová značka: 15Csp/106/2018  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202948  
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2018  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič  
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8318202948.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v spore žalobcu: Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, práv. zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., IČO: 50 361 368, Martinčekova 13, 821 01 Bratislava - mestská časť Ružinov, proti žalovanému: O. C., P. X.XX.XXXX, Y. Č.. N. X, XXX XX U. P. W., o zaplatenie 1160,15 eur s prisl., takto

### rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 444,47 Eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 1.5.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu pre prevyšujúcu sumu s úrokom z omeškania, vyčíslené úroky, úroky zo zostatku nesplatenej istiny z a m i e t a .

III. Žalovanému n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

### odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 17.7.2018 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1160,15 eur spolu s úrokom 84,34 eur, s úrokom 972,23 eur, úrokom zo zostatku nesplatennej istiny t.j. zo sumy 1160,15 eur vo výške 25,50% p.a. zo sumy 1160,15 eur od 1.5.2018 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% p.a. zo sumy 1160,15 eur od 1.5.2018 do zaplatenia a poplatky 32,94 eur a nahradiť trovy konania.

2. Svoju žalobu žalobca odôvodnil tým, že so žalovaným dňa 2.8.2013 uzavrel zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX na základe čoho bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1600,- eur. Do 30.4.2018 žalovaný splatil sumu 439,85 eur, na úroky 616,63 eur a na poplatky 99,05 eur. Pred zosplatením vyzval žalobca žalovaného na úhradu dlhu. Žalovaný napriek výzve neuhradil dlh. Dátum začatia úročenia percentom z dlžnej istiny od 1.5.2018 je daný dňom nasledujúcim po dni vystavenia istiny Aktuálny stav úveru zo dňa 30.4.2018, nakoľko do času 30.4.2018 sú úroky vyčíslené. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že nárok na úroky vznikol žalobcovi už skôr, nie až od 1.5.2018. Tento dátum je len dňom na uplatnenie percentuálneho vyčíslenia. Žalobca si poplatky neuplatnil, ale uplatnil si aj úroky z omeškania vo výške 5,05% ročne.

3. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, hoci mu bola žaloba doručená dňa 18.10.2018.

4. Súd v tomto konaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 17.7.2018 s prílohami, a z nich najmä so zmluvou o úvere zo dňa 2.8.2013, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Aktuálnym stavom úveru, sadzobníkom poplatkov, s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa 2.8.2013 uzavrel žalobca a žalovaný zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1600 eur, ktorý sa zaviazal vrátiť formou pravidelných 48 mesačných splátok vo výške 57,29 eur s ročnou úrokovou sadzbou 25,50% so splatnosťou 15.8.2017, s RPMN 28,68%, s celkovou výškou nákladov 991,12 eur.

6. Vo vyjadrení zo dňa 26.10.2018 žalobca neuviedol, kedy došlo k predčasnej splatnosti úveru, no uviedol že žalovaný uhradil sumu 1155,53 eur doposiaľ.

7. Dňa 30.4.2018 žalobca vystavil Aktuálny stav úveru.

8. Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods. 1 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods.2 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

9. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

10. Z preukázaných dokladov mal súd za preukázané, že došlo k uzavretiu zmluvy o úvere. Svojím charakterom ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. ust. OZ. Zároveň na obsah uzavretej zmluvy, povahu jej účastníkov (žalovaný vystupoval v zmluve ako fyzická osoba zabezpečujúca svoje potreby, teda spotrebiteľ, kým žalobca konal v predmete svojho podnikania, teda ako dodávateľ), výšku úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru.

11. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

12. Zmluva o úvere neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 9 odsek 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného nevyplyva výška jednotlivých zložiek mesačnej splátky, t.j. aká je výška splátok istiny, aká je výška splátok úrokov a aká je výška splátok ďalších poplatkov, ani termíny ich splatnosti, nakoľko tie majú byť v zmysle uvedeného ustanovenia určené v splátkovom kalendári, avšak tento k zmluve nebol pripojený. Žalobca do zmluvy uviedol len

celkovú splátku, z ktorej nie je možné zistiť jej jednotlivé zložky. Spotrebiteľ v čase uzatvárania zmluvy ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom z akých položiek, v akej výške pozostáva navýšenie úveru.

13. Súd považoval neuvedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov za neprijateľnú podmienku, ako to má na mysli ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Navyše súd poukazuje na ustanovenie §11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2, okrem iných aj písm. k), a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, tak sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

14. Vzhľadom na konkrétne chýbajúce údaje v úverovej zmluve, o tom z akých položiek pozostáva navýšenie úveru, ako aj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a tiež vzhľadom nato, že žalovaný úver čerpal, súd zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi účastníkmi konania považoval za platnú, avšak poskytnutý úver považoval podľa citovaného ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov.

15. Čo sa týka právneho názoru vyjadreného v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a U. Y..

V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - Zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať "výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov". Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

V danom prípade je tu zrejmy konflikt medzi Smernicou a Zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa Zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho Zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednať o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad Zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho Zákona contra legem.

Súd je preto názoru, že napriek predmetnému rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich (teda 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch), tak ako to ustanovuje § 11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. (s čím sa stotožňuje aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 12.7.2018 sp. zn. 15Co/28/2018 )

16. Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný v predmetnom prípade však túto možnosť nemal, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

17. Súd poukazuje, že obdobný právny názor bol vyslovený aj rozhodnutím Okresného súdu Trenčín sp. zn. 27C/118/2015 zo dňa 09.02.2016, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 9C/70/2015 zo dňa 02.02.2016, Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C/91/2015 zo dňa 10.02.2016, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/430/2015 zo dňa 27.09.2016, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/403/2016 zo dňa 12.10.2016, KS v Žiline sp. zn. 9Co/397/2016 zo dňa 26.01.2017, Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 5Csp/28/2016 zo dňa 07.03.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/66/2015 zo dňa 01.12.2015, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/198/2016 zo dňa 29.11.2016, Okresného súdu Levice sp. zn. 14Csp/84/2016 zo dňa 26.04.2017, Okresného súdu Čadca sp. zn. 12Csp/50/2016 zo dňa 11.04.2017, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 20Csp/19/2016 zo dňa 05.04.2017.

18. V predmetnej zmluve bola RPMN nesprávne uvedená, čo má podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy za následok, že tento úver je bezúročný a bez poplatkov, a to od počiatku aj z uvedeného dôvodu. Pozri rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/98/2017 zo dňa 25.04.2017.

19. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednávania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/312/2015 zo dňa 24.05.2016.

20. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby nad 5 rokov v auguste 2013, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 11,55 %. Úverová zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 2.8.2014 bola so splatnosťou 48 mesiacov. Úroková sadzba predmetného úveru je tak viac ako 2-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období.

21. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

22. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúčinný a bez poplatkov.

23. Žalobca si v konaní z dlžnej sumy istiny úveru uplatnil aj nárok na úrok z úveru vo výške 25,50 % ročne odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, súd uvádza, že tento nárok by mu nebolo možné priznať aj z ďalšieho dôvodu. Od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania, nie však už dohodnuté zmluvné úroky (viď rozhodnutie NS SR sp.zn. 4Obo 146/98, ZSP 4/2000 ).

24. Súd je to názoru, že veriteľ má nárok na zmluvný - obchodný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením predčasnej splatnosti úveru poskytnutého na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere, stratil veriteľ právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo dlžníka k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie.

25. Súd v tejto súvislosti tiež poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015, sp.zn. 6Co/190/2014, v zmysle ktorého, splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré

právne prostriedky vymozenia jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

26. Obdobný právny názor bol vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/587/2015 zo dňa 28.09.2015, uznesenie Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/651/2014 zo dňa 04.09.2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015

27. „Súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017 a zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017.

28. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutým úverom a úhradou žalovaného 444,47 eur (1600 eur - 1155,53 eur podľa výpisu predloženého žalobcom) je dôvodný a preto žalovaného zaviazal na zaplatenie tejto sumy.

29. Tým, že žalovaný neuhradil dlžnú sumu riadne a včas, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne a súd je toho názoru, že takto uplatnená výška úroku z omeškania je v súlade s platnou právnou úpravou. Súd preto žalobu považoval v tejto časti za dôvodnú a žalovaného zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne z dlžnej sumy istiny úveru tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, t.j. odo dňa, ktorý uviedol žalobca v žalobe, kedy došlo k omeškaniu, teda od 1.5.2018.

30. Súd nemohol žalobcovi priznať nárok na vyčíslený úrok z omeškania do dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti z dôvodu, že bol vyčíslený aj zo súm, na ktoré žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie ( úroky,

poplatky), preto mu súd priznal iba nárok na úrok z omeškania z reálnej dlžnej sumy od dátumu, aký si žalobca uplatnil a v tejto časti pre sumu 715,68 eur s príslušenstvom, preto žalobu v tejto časti zamietol. 31. Súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie poplatkov 32,94 eur s príslušenstvom ako nedôvodný, ktorá pozostáva z upomienky, poistného, poplatku za upozornenie pred výzvou a poplatku za výzvu na splatenie úveru.

Spotrebiteľské zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Navyše podmienky často ani nie sú individuálne dojednané v zmluve, ale v osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré sú predtlačené a ktorých obsah spotrebiteľ ovplyvniť vôbec nemohol. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd má teda za to, že právny predchodca žalobcu ako dodávateľ so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, ak poplatky sú súčasťou formulárových všeobecných zmluvných dojednaní, resp. Cenníka. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalovaný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetných dojednaní ovplyvniť. Súd má za to, žalovaný ako spotrebiteľ si sankcie a poplatky osobitne nevyjednal vzhľadom na ich splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami.

Zmluvné dojednanie týkajúce sa poplatkov, ak sa toto nachádza v Obchodných podmienkach, resp. cenníku, považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Sankcie účtované dodávateľom spotrebiteľovi nesmú byť obsahom Všeobecných obchodných podmienok alebo rôznych Cenníkov (ktorým spotrebiteľ prikladá zväčša menší význam a zameriava sa iba na cenu toho-ktorého konkrétneho paušálu, o ktorý má záujem a nie aj o ďalšie poplatky) ale z dôvodu transparentnosti majú byť súčasťou zmluvy samotnej. Aj z tohto dôvodu ich „zapracovanie“ medzi poplatky za poskytované služby treba považovať za neprijateľné.

Zmluvné podmienky oprávňujúce žalobcu požadovať (a žalovaného v pozícii spotrebiteľa platiť) rôzne poplatky, sú neprijateľnými, keď poplatku nezodpovedá žiadne skutočné reálne protiplnenie dodávateľa a takýto poplatok slúži len dodávateľovi (výhradne jeho záujmom a účtovným účelom). Čo sa týka konkrétne poplatku za upomienku, na tento niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. V časti o zaplatenie 447,47 eur (39% žalovanej sumy) súd žalobe vyhovel, čo predstavuje úspech žalobcu na jednej strane a neúspech žalovaného na druhej strane. V časti o zaplatenie 715,68 eur (61% žalovanej sumy) však súd žalobu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného a neúspech žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že v konečnom dôsledku bol v konaní úspešnejší žalovaný v rozsahu 22%, no súd mu náhradu trov nepriznal, keďže mu trovy nevznikli.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.